

« εἰς τὰς μελέτας, εὐγλωττος εἰς τὸ ὕφος, ἦν πρωτοσπαθὴρ  
 « ὅτε ἀπεστάλη πλησίον τοῦ Καλίου τοῦ Βαγδατίου πρίστου  
 « ἵνα μετρίχῃ διὰ τὰς ὥρας τῆς ἐξορίας συνέθεσε ταχέως  
 « Μυριόβιβλον, μνημεῖον πολυμαθείας καὶ κριτικῆς. Ἦν  
 « θεωρῶν ἄνευ μεθόδου 280 συγγραφαί, ἱστορικοὺς, ῥήτορας  
 « φιλοσόφους, ἰατροὺς καὶ θεολόγους, παρουσιάζει συνοπτικῶς  
 « τὰ διηγήματα ἢ τὰς δοξασίας των, ἐκτιμᾷ τὸ ὕφος καὶ τὴν  
 « χαρμηλότητα των, κρίνει δὲ ὡς καὶ αὐτοὺς τοὺς πατέρας  
 « ἐκκλησίας μὲ φρόνιμόν τινα ἐλευθερίαν καταδεικνύουσιν  
 « λάκεις τὰς προλήψεις τοῦ αἰῶνος. » Ὁ δὲ ἀοίδιμος διδάσκαλος  
 Κωνσταντῖνος ὁ Οἰκονόμος λέγει. « Ὁ τὴν Μυριόβιβλον ἀναγνώσκων  
 « ἐξίσταται βλέπων ἄνδρα ἀγαγεστέου ἀναγνώσεως ταμιεύοντα  
 « διατηροῦντα πανταχοῦ τὸ πρέπον τοῦ λόγου, καὶ συνάπτωντα  
 « εὐφυῶς τῆς Ἀττικῆς Μούσης τὴν χάριν πρὸς τὰς νεωτέρας  
 « χάριτας τῆς Ἀλεξανδρινῆς εὐγλωττίας ».

Ἡμεῖς δὲ τὰ στρουβίλα κλίνοντες μετὰ σεβασμοῦ τὸ γόνυ  
 τοῦ χρυσοπτέρου τούτου ἀετοῦ τοῦτομόνον παρατηροῦμεν, καὶ  
 καὶ τὸν θαυμασμὸν ἀπάντων κινεῖ, πῶς δηλ. κατώρθωσε νὰ  
 γράψῃ τοιοῦτον ἔργον σπουδαῖον ἐν ᾧ ἐπικρίνει 280 συγγραφὰς  
 χωρὶς νὰ ἔχῃ μεθ' ἑαυτοῦ τὰ βιβλία ἅπερ ἐπέκρινεν. Καὶ  
 ἀπελθὼν εἰς Βαγδάτιον οὕτε τὴν βιβλιοθήκην τοῦ ὁμοῦ ἑλθεῖν  
 οὐδὲ τοιαύτην τινὰ ἐν τῇ βαρβαρῇ χώρῃ ἠδύνατο νὰ εὑρῇ. Τὸ  
 δὲ γίνεται δῆλον ἐκ τίνος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐπιστολῆς  
 « Τυχόντες ὑπογραφεάς ὅσας αὐτῶν ἡ μνήμη διέσωζεν ἐκείνη  
 « καμὲν ». Ὡστε ἐκ τούτου πιθανολογεῖται ὅτι ὁ Φώτιος  
 ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ σημειώσεις, ἃς θὰ ἐκράτει κατὰ τὸ διάστημα  
 καθ' ὃ ἐμελέτα ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ του.

Ἄς ἐπιστρέψωμεν καὶ ἡμεῖς νοερῶς ἐκ τῆς θλιβεραίας  
 τοῦ ἐξορίας καὶ ἀναζητήσωμεν αὐτὸν ἐν τῇ βασιλικῇ  
 πόλει. Ἐνταῦθα θέλομεν πλέον ἀπαντήσῃ αὐτὸν μετὰ  
 ἀπολαύοντα ὑπολήψεως ἐν τῇ αὐτῇ καὶ μετ' οὐ πολὺ εἰς  
 κλητικὸν προδύσασθέντα. Ἐντεῦθεν ἄρχεται τὸ εὐρὺ καὶ  
 αὐτοῦ κοινωνικὸν στάδιον, ἐντεῦθεν δὲ χρονολογεῖται καὶ  
 ἀρχὴ τῶν γραμμάτων καὶ τοῦ πολιτισμοῦ μετὰ τοῦ